

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15883/2022
10.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., кога заступа Драган М. Гојковић адвокат из ..., и ББ из ..., кога заступа Петар Цветковић адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ обојице из ..., које заступа Зоран Копривица адвокат из ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизијама тужилаца изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1634/21 од 06.10.2021. године, на седници одржаној 10.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужилаца изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1634/21 од 06.10.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 8482/2019 од 02.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца да им тужени солидарно исплате 51.000 евра на име дуга са есконтном каматном стопом Европске централне банке од 28.10.2004. године до исплате у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате, а ставом другим изреке обавезани су тужиоци да солидарно накнаде туженима трошкове парничног поступка од 154.150,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је ставом трећим изреке одбијен захтев за накнаду трошкова преко досуђеног а до траженог износа од 176.650,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1634/21 од 06.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужилаца и потврђена означена првостепена пресуда, а ставом другим изреке одбијени су захтеви тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против означене правноснажне пресуде донете у другом степену оба тужиоца су благовремено изјавили ревизије због свих законом прописаних разлога (тужилац АА) односно због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права (тужилац ББ).

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредаба члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 125/2004, 111/09, 36/11, 53/13-одлука УС; у даљем тексту: ЗПП) чије се одредбе примењују на основу члана 506. став

1. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-одлука УС, 74/13-одлука УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23-др закон) с обзиром да је тужба у овој правној ствари поднета 07.04.2006. године, пре ступања на снагу важећег Закона о парничном поступку.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни она из члана 398. став 1. тачка 2. ЗПП на коју упућује садржина ревизије тужиоца ББ, јер је другостепени суд оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности приликом оцене законитости и правилности првостепене пресуде, због чега није учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 382. ЗПП на чије постојање тај ревидент указује, позивајући се на члан 396. важећег Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени ВВ упознао је тужиоца АА током својих студентских дана и, како је знао да се он бави позајмљивањем новца уз камату, обратио му се за позајмицу јер је имао финансијских проблема због дугова на коцки. У периоду од 17.01.2004. до 13.07.2004. године тај тужени је од тужиоца АА позајмио новац седам пута (17.01.2004. године 5.000 евра на два месеца; 19.03.2004. године 15.000 евра на месец дана, вративши му одмах 5.000 евра и 800 евра на име 8% камате; 19.04.2004. године 10.000 евра на шест месеци, вративши му одмах 10.000 евра; 24.05.2004. године 8.000 евра до 24.12.2004. године; 14.06.2004. године 11.000 евра до 14.12.2004. године, 01.07.2004. године 7.840 евра до 14.12.2004. године и 13.07.2004. године 40.000 евра до 13.11.2004. године), укупно 52.540 евра, а 25.06.2004. године и од тужиоца ББ (6.720 евра). Новац је даван на зајам са каматом чија је месечна стопа варијала од 8% до 20%. Тужени ГГ, отац туженог ВВ, ступио је у августу 2004. године у контакт са тужиоцем АА да би се распитао о синовљевом дугу и након што је од пријатеља и родбине позајмио новац и продао своју кућу исплатио је тужiocима (рачунајући и исплате које је вршио његов син) 125.050 евра свеукупно, закључно са 24.10.2004. године.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, младост, лакомисленост, недовољно искуство туженог ВВ, његову тадашњу зависност од коцке и коцкарске дугове због којих је запао у тешко материјално стање, што су тужиоци знали као и то да он потиче из материјално ситуиране породице, нижестепени судови су закључили да су уговори парничних странака зеленашки уговори и стога ништави, сагласно члану 141. Закона о облигационим односима, због чега су одбили тужбени захтев.

Другостепена одлука је донета правилном применом материјалног права и неосновано се оспорава наводима изјављених ревизија.

Одредбама члана 141 Закона о облигационим односима – ЗОО је прописано да је ништав уговор којим неко, користећи се стањем нужде или тешким материјалним стањем другог, његовим недовољним искуством, лакомишљеношћу или зависношћу, уговори за себе или за неког трећег корист која је у очигледној несразмери са оним што је он другом дао или учинио, или се обавезао дати или учинити (став први) и да се на зеленашки уговор сходно примењују одредбе овог закона о последицама ништавости уговора. То значи да је, у складу са одредбама члана 104. истог закона, свака уговорна страна дужна да врати другој све оно што је примила по основу таквог уговора (став 1), али да суд може одбити, у целини или делимично, захтев несавесне стране за враћање

оног што је другој страни дала (став 2), водећи рачуна о савесности једне, односно обеју страна, о значају угроженог добра или интереса, као и о моралним схватањима.

Супротно наводима ревизије тужиоца АА, другостепени суд је имао у виду и уговор који је закључен 08.10.2004. године између тужилаца и туженог ВВ и дао довољне и јасне разлоге о томе. У ситуацији када је једна од уговорних страна у тешкој материјалној ситуацији, у коју је запала својом лакомисленошћу, неискуством и коцкарским навикама, у страху од претњи, не може се сматрати, како то тврди тужилац АА, да су закључени уговори почивали на слободним и сагласно израженим вољама обеју уговорних страна и на њиховом међусобном поверењу. У таквој ситуацији воља једне од уговорних страна – зајмопримца није била слободна, те су судови правилно закључили да је реч о зеленашким уговорима из члана 141. Закона о облигационим односима који су ништави и на основу којих тужиоци не могу добити правну заштиту.

Ревизијским наводима тужиоца ББ да дуг туженог ВВ није био коцкарски и да је првостепени суд погрешно оценио исказе најпре тог туженог, а затим и осталих саслушаних лица, тај тужилац износи своју оцену изведених доказа и изводи свој закључак о чињеницама које из тога произлазе, што је неприхватљиво и противречно изведеним доказима. Све и да је тужени ВВ, који је као разлог задуживања навео личне проблеме, порицао да се задуживао ради враћања коцкарских дугова како то тврди ревидент, такво порицање би било разумљиво с обзиром на његов углед лекара у малом месту и на морална схватања друштвене заједнице о коцкању, те су судови, имајући у виду све околности конкретног случаја, правилно поступили када су савесном и брижљивом оценом сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, извели закључак о доказаности чињеница битних за пресуђење, и на тако правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применили материјално право и одбили тужбени захтев као неоснован.

Пошто се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу законитост и правилност оспорене пресуде, већ се понављају већ оцењени жалбени разлози, овај суд није детаљно образлагао пресуду којом је, првим ставом изреке ове пресуде, ревизију одбио као неосновану на основу члана 405. ЗПП.

Пошто тужиоци нису успели у поступку по изјављеним ревизијама, њихови захтеви за накнаду трошкова ревизијског поступка одбијени су другим ставом изреке ове пресуде на основу члана 161. став 1. у вези с чланом 149. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић